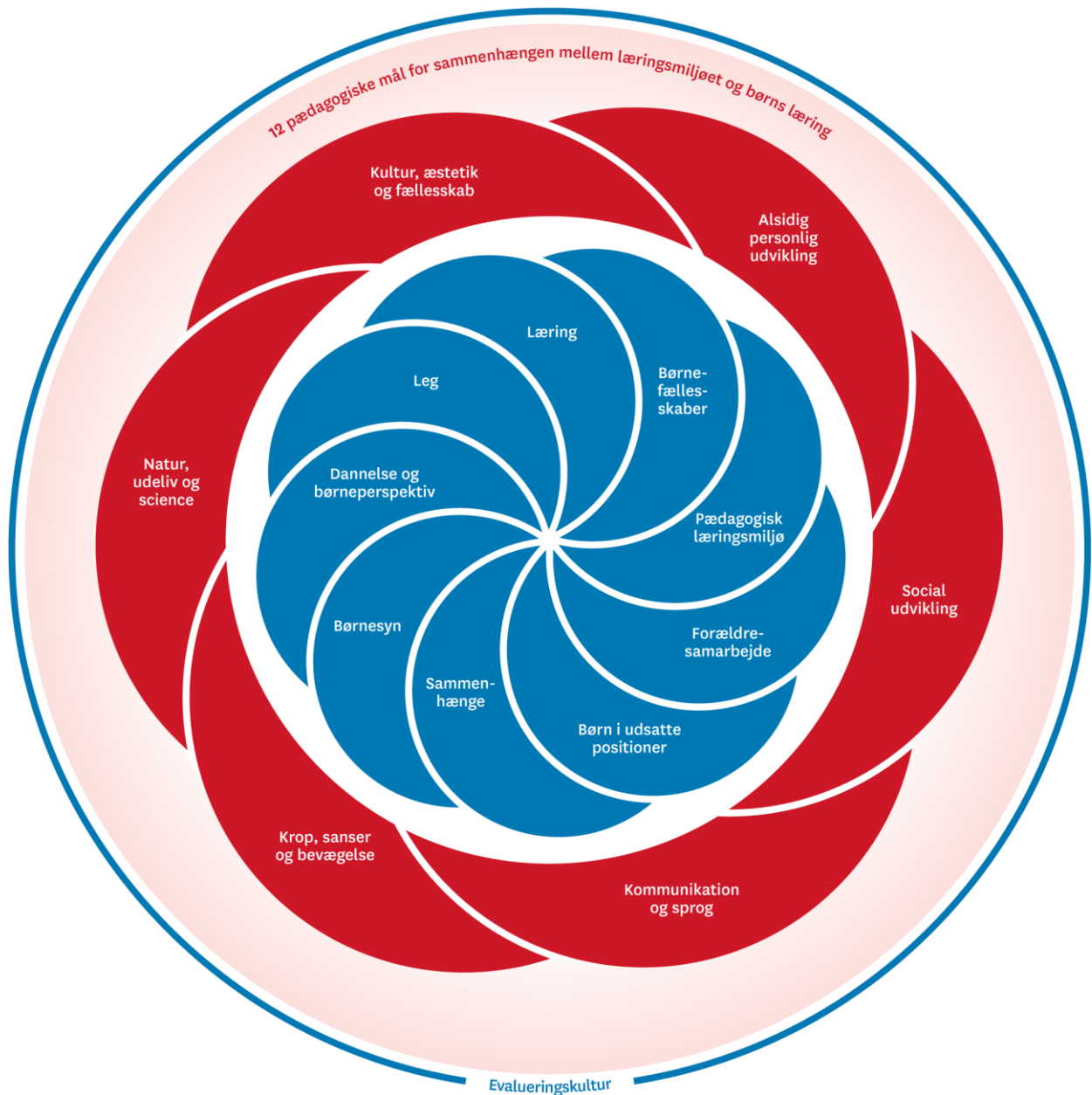

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Uglen 2021

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Hvem er vi?

Uglen er en **aldersintegreret** daginstitution med børn fra 0 – 6 år fra lokalområdet. Børnegruppen er homogen og velfungerende. Vi har enkelte familier med udenlandsk baggrund. Vi er pt normeret til 120 børn, hvoraf de 40 af dem er vuggestuebørn og de resterende 80 er børnehavebørn.

Børnehuset er smukt beliggende på toppen af bakken i landsbyen Ugelbølle med fantastisk udsigt til Kalø Vig og marker med græssende køer. Vi har en stor boldbane, hvorfra der er umiddelbar adgang til små skove, hvor vi må færdes. For de ældste børn er det også muligt at gå til stranden og til Ugelbølle Friskole.

Vi har fantastiske faciliteter med **masser af plads til leg og bevægelse** både ude og inde. Ude har vi en cykelgård, æblegård med vandbane, kæmpe legeplads hvor der bl.a. er mulighed for at klatre i træer og på motorikredskaber, løbe på bakker, lege i forskellige sandkasser, "mudderhullet" osv. Vi er ude i alt slags vejr, så her er det vigtigt med nogle gode gummistøvler og god påklædning i øvrigt ☺
Inde har vi store lyse rum, som for tiden er indrettet til grupperum, sådan at hver enkelt gruppe har deres eget grupperum. Uglen har deres **egen gymnastiksal**, som alle børn kommer i regelmæssigt.

I Uglen lægger vi stor vægt på at opbygge gode børnefællesskaber og relationer mellem børnene. Børnene bestemmer i vid udstrækning selv, hvor og hvad de gerne vil lege, og hvem de vil lege med.

Nogle dage om ugen er der **pædagogisk tilrettelagte forløb**, sådan at børnene bliver stimuleret på de forskellige udviklingsområder og på det niveau, de er på. Andre dage er der fokus på små grupper og udvikling af relationer, samt **sproggrupper** for de børn, som har særlige sproglige udfordringer.

Vi har et **reflekterende miljø** og en **faglig tilgang** til både børn og forældre. Vi arbejder kontinuerligt med at implementere viden om, hvorledes vi bedst muligt tilgodeser barnets behov. Alle faste medarbejdere har gennemgået en ICDP-uddannelse, hvilket betyder at vi arbejder med styrkelse af **relationer**, ud fra en **anerkendende og ressourceorienteret tilgang**. Desuden er vi optaget af **Mental Sundhed**, hvor trivsel, selv-værd og emotionel udvikling er nogle af nøgleordene.

Medarbejderne er engagerede, og danner gode velfungerende teams omkring børnegrupperne. Der er en skøn blanding af unge og mere erfarne medarbejdere.

Pædagogisk grundlag

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Børnesyn

Det at være barn har værdi i sig selv. Alle børn har ret til at være børn, til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt tempo.

I Børnehuset Uglen skaber vi læringsmiljøer som tager udgangspunkt i børnenes interesser og perspektiver. Vi griber børnenes fantasi, initiativ og gøremål. Eksempelvis kan to børn stå og slå med to træpinde, ved nysgerrigt at spørge ind til hvad de leger, finder vi ud af at de er i krig og fægter med sværd. Sammen får vi lavet pindene om til sværd vha. skumklude og gaffatape og så går krigen ellers i gang.

Børnene skal være med til at skabe egen læring og udvikling, og hjernen udvikler sig mest, når hænder og sprog er aktiveret. Vi skal være nysgerrige på deres gøren for at støtte dem i deres selvstændighed og følelsen af at de er kompetente og eksperter på egne områder.

Vi skaber plads til at børnene får lov at uddybe sig og til at være et barn, vi vil give barnet nærvær, omsorg og tryghed til at kunne lære og udvikle sig bedst muligt i nærmeste udviklingszone ved at være deltagende og udfordrende i legen.

Det er vigtigt for os at barnet føler sig set og forstået, og oplever sin verden taget alvorligt, for at det er en aktiv medskabende af egen udvikling og læring. Vi er tilgængelige og vejledende voksne, med en anerkendende tilgang.

Dannelse og børneperspektiv

Dannelse handler om at forankre værdier og viden i egen personlighed. At få opbygget et jeg, der forholder sig kritisk, hensynsfuldt, socialt og demokratisk. Samt at få en forståelse for årsag og sammenhæng.

Børns dannelsesproces skabes ved en dybere læring og forståelse af sig selv og omverden. Processen skal tage udgangspunkt i et børneperspektiv, hvor barnet oplever at have værdi og indflydelse uanset om det er voksenstyrede aktiviteter eller om det er børneinitierede aktiviteter.

Den voksne guider bl.a. med henblik på at barnet lærer at begå sig i fællesskabet i et demokratisk samfund, men med respekt for det særlige at være barn og den særlige måde at være barn på.

I Uglen sikres det ved at:

Vi sørger for at det enkelte barn bliver hørt, set og forstået, både med sit kropssprog eller ved at sige: "Jeg kunne se at du ville..." eller "Det kan jeg godt forstå, at du gerne vil..." Vi sætter ord på de følelser og handlinger barnet udviser.

Gå i dialog med barnet omkring disse følelser og handlinger. Bl.a. omkring hvilke konsekvenser de har for barnet selv og for fællesskabet, så barnet får en forståelse af årsag og sammenhæng og mulighed for selv at finde frem til eventuelle alternative handlinger.

Så frø til barnets egen tankevirksomhed og handling, ved fx at stille nysgerrige/undrende spørgsmål og være afventende i forhold til at give svar.

Følg barnets initiativ og nysgerrighed. Ved sammen at opnå ny viden skabes ny nysgerrighed, hvorved barnets horisont udvides.

Et 2-årigt barn kommer gående med et tæppe og en træklods (kødben). Hun vil gerne lege lille hund, vi skal til at holde samling men der er planlagt noget andet. Jeg siger til hende at i dag skal vi starte med at lave massage, men vi kan lege lille hund bagefter vi har lavet massage.

Barnet bliver hørt og hun får indflydelse på hvad samlingen skal handle om.

Vi opdeler børnene i mindre grupper for at give mere plads til at styrke børnenes dannelse. Når der ikke er så mange børn er der mere plads til at de kan udfolde sig og vi kan være mere på sidelinjen, hvor vi kan støtte og vejlede børnene i eksempelvis legen, sprogligheden, følelser, og meget mere. Alt sammen er med til at støtte op om, at barnet oplever at have indflydelse på legen og få opbygget et selvsikkert "jeg".

Leg

Leg har værdi i sig selv. I legen er der mange mødeøjeblikke, hvor vi griner sammen, føler samhørighed og har det rart. Når barnet er opslugt af legen, hviler det i sin væren og lever i nuet.

Når børn leger "lader de som om", de udforsker og afprøver alt, hvad de ser og lærer af deres omgivelser.

Børnene udvikler deres sociale kompetencer, selvværd og identitet. De øver sig i at forstå egne og andres følelser og det at kunne samarbejde i en større social sammenhæng.

Børn der er i leg, er i udvikling.

Legen anses som fundamental for børnenes læring og udvikling. Legen stiller en kontekst til rådighed som forankrer læringen. Gennem legen udvikles børnenes sprog, kreativitet og sociale færdigheder. I legen er der mulighed for at afprøve, hvad barnet er god til, hvad barnet kan og hvad barnet bliver til.

I Uglen prioriterer vi legen meget højt, fordi legen er et frirum for barnet, hvor det kan eksperimentere, fantasere og bearbejde stort og småt. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes for at vi skaber det bedst mulige læringsmiljø.

- Vi har god tid til den frie leg.
- Vi vægter børneperspektivet højt ved at hjælpe, støtte og vejlede børnene i deres egne initiativer og perspektiver i legen.
- Vi skaber små rum, for at kunne give ro og fordybelse i legen.
- Vi støtter børn, som har særlig brug for hjælp til at blive inkluderet i leg.
- Som medarbejdere er vi tilgængelige og nærværende i legen. Vi veksler mellem at gå foran barnet (være inspirerende rollemodel og vise vej, igangsætte lege), gå med barnet (være deltager og skabe bevægelse uden at styre samt støtte op om børneperspektivet og relationerne) og gå bagved barnet (være observerende og værne om legen og fællesskabet).

Hverdagseksempel på leg i Uglen

"En gruppe børn leger far, mor og børn. Pludselig er moren gravid og skal skynde sig over til lægen fordi baby sparker."

Legen udvikler sig fra far, mor og børn rolleleg, til en leg om at gå til lægen og hvad man kan opleve og lære af det.

"Lægen (et andet barn) undersøger moren og siger at nu skal hun føde. To børn fortæller at moren skal lægge sig ned, for det gør man altså når man føder og så skal man skriges og så kommer babyen ud."

Medarbejderen understøtter undervejs børnenes initiativer ved at byde ind med facts om lægeverdenen, babyer og fødsler.

Læring

Børn lærer hele tiden. Når de leger med andre børn og voksne, i pædagogisk planlagte aktiviteter og i rutine situationer.

Børns læring fremmes af at turde begå fejl, famle og slippe fantasien løs. Og dette sker når børnene er i et trygt læringsmiljø, som vi skaber sammen med børnene. Det er i det trygge læringsmiljø at børnene får lyst til at lære og opleve mere, samt at eksperimentere med ting. Vi har fokus på at fremme et dynamisk tankesæt (se mere under Pædagogisk Læringsmiljø).

Læring er en proces, hvor barnet aktivt konstruerer sin egen viden i et gensidigt forhold mellem sig selv og omverdenen.

I Uglen inspirerer vi børnene ved selv at være rollemodeller, sidde på gulvet og deltage i leg og på den måde føre legen og læringen lidt videre, hvis der er behov for dette. Det pædagogiske personale også med til at lære børnene, hvordan man skal agere med andre, sætte ord på følelser, være anerkendende og en god ven overfor andre.

I Uglen har vi stort fokus på barnets følelsesmæssige udvikling. At barnet kan mærke egne og andres grænser. Lærer at kunne være kritisk og sige fra. Lærer at indgå i fællesskabet ved bl.a. at kunne behovsudsætte og indleve sig i andre.

- Vi bruger udtrykket "at være i kløften", som vil sige at man ikke helt har lært det endnu, men man er i gang med at lære det. Det pædagogiske personale støtter barnet i at være i kløften. Det er ok at være der, og det er godt at lægge mærke til hvordan det føles at være der. Herefter guider og vejleder medarbejderen barnet i, hvordan det skal komme videre. Den vejledning der gives, kan være konkrete anvisninger, hvis det vurderes det er det, der er brug for. Eller det kan være spørgsmål, der fremmer barnets refleksive tænkning og som fører frem til at barnet selv finder en løsning. Fx: Barnet siger "Jeg kan ikke." Den voksne siger "Du kan ikke *endnu*, men kan du huske at du heller ikke kunne gynges, men så øvede du dig, og nu kan du." Den voksne kan så stille spørgsmål som "hvordan tror du man gør? Har du prøvet noget der minder om det - hvordan gjorde du da" eller "prøv at se hvordan Knud gør det."
- Vi ser på de enkelte børn, hvor de er og derudfra hvordan vi kan understøtte deres læring hvor de er lige nu. Her kan det pædagogiske personale især gøre gavn af de små legegrupper (se børnefællesskaber) og i den voksne styrede aktivitetstid, hvor det pædagogiske personale kan planlægge aktiviteter ud fra hvad det ville være oplagt at arbejde videre med, ift. de enkelte børn.
- Vi arbejder med en eksperimenterende og legende tilgang, for at læringen giver mening for børnene. Fx: *Den knap 2-årige skal have bukser på. Pædagogen sidder på gulvet overfor barnet og kigger op i buksebenet, mens hun siger: "nu må vi se om der kommer en lille fod ud af hullet". Barnet ler og stikker sin fod ind i bukserne, men tøver spændt med at stikke den helt igennem buksebenet. Pædagogen (med næsen helt inde i buksebenet for ned): "næ, jeg kan ikke se noget. Jeg tror den er blevet væk." Barnet stikker foden helt igennem, så pædagogen næsten får den i hovedet. Pædagogen: "Hov, der var den jo." De ler begge to.*

Børnefællesskaber

Børn er primært altid optaget af hinanden og det gode venskab. Det er vigtigt, at man som barn oplever at være en del af et fællesskab – det er i samværet med andre at man bliver til. Børnefællesskab foregår hele dagen med og uden voksen rammesætning.

Det er i fællesskab med andre at barnet lærer om sig selv og dets betydning i det sociale samspil. Det er heri barnet drager erfaringer og prøver sig selv af, samt bliver klogere på sig selv, ved at se hvad de andre børn gør og kan. I Uglen gør vi meget for at skabe det gode børnefællesskab, netop fordi det er heri, at børnene får mulighed for at udvikle sig, blive robuste og klar til at lære af livets udfordringer. Samt at barnet får mulighed for at føle sig betydningsfuld. Eksempelvis når et barn bliver mødt med et smil af sine venner om morgenen "hej, skal vi lege?".

- Vi følger børnenes spor og er opmærksomme på hvad børnefællesskabet er optaget af og nysgerrige på. Det kan være en regnorm som nogle børn går rundt med i en spand. Vi får en snak om hvad den mon spiser. Vi forsøger at skabe udvikling og læring ved at følge børnenes initiativ og optagethed.
- Vi forsøger at lære børnene om de vigtige demokratiske processer der er i fællesskabet. Børnene løber fælles over til gyngen. Et enkelt barn siger "Skal vi ikke hellere bage mudderkager? Nej vi har jo aftalt vi skulle gynges"... børnene løber videre og indtager gyngen i fællesskabets demokrati.
- Vi skaber små legegrupper for at styrke barnet ind i fællesskabet. I disse legegrupper får børnene ro og mulighed for at udøve behovsudsættelse, lære at sætte sig i andres

sted/konflikthåndtering, vise hensyn, gode omgangsformer mm. Vi lærer børnene at sætte ord på deres følelser og sige fra på en venskabelig måde. Eksempel "Du kan ikke være med lige nu, men senere vil jeg gerne lege med dig".

- I de rammesatte pædagogiske aktiviteter, har vi en forventning om at børnene deltager i de fælleslege som skabes. Vi forsøger at lege og motiverer børnene til deltagelse og kunne gå på kompromis. Fx "Kom og vær med. Vi har brug for dig til at danne kæde, så vi sammen kan danse boogie-woogie".

Pædagogisk læringsmiljø

Det pædagogiske læringsmiljø er rammen for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I børnehuset Uglen har vi to vuggestuegrupper med plads til hhv. 20 børn i hver gruppe og 3 børnehavegrupper med plads til ca. 24 børn i hver gruppe samt en storebørnsgruppe.

Fælles for alle grupper er måden vi arbejder på ift. pædagogisk læringsmiljø.

Fra børnene er helt små får de lov at gøre så meget som muligt selv indenfor **nærmeste udviklingszone**. Vi har fokus på deres **selvhjulpethed**. Dvs. at når vi opdager noget et barn næsten kan selv eller kan med hjælp, så får det tid og ro til at øve sig i at klare det selv, ved hjælp af vores støtte og guidning. Det kan fx være når de skal lære at kravle op ad tripp trapp stolen selv.

Vi har for øje at "**børn hjælper børn**", dvs. at børnene får redskaber til og lærer at give udtryk for at de har brug for hjælp og til hvad, og vi opfordrer børnene til at hjælpe hinanden i stedet for at stå i kø og vente på en medarbejder er klar. Ligeledes har vi indført "bule-bamser" som børnene kan hente hvis en kammerat har slået sig. På den måde oplever børnene sig som omsorgsfulde overfor hinanden, hvilket er med til at styrke barnets selvtillid.

Ift. **konflikthåndtering** så ser vi det som en stor mulighed for udvikling ved børnene, når de klarer det selv. Dvs. vi ikke nødvendigvis kommer løbende ved små diskussioner om, hvem der havde gyngen først, men godt kan stå og iagttagende hvordan børnene klarer det, for herefter at træde til hvis/når der er brug for hjælp. Så kan vi komme med løsningsforslag og hjælpe med at sætte ord på hvad der skete og hvad de føler indereni. Vi opfordrer børnene til at tænke over hvad der skete og hvorfor, og om de kunne have handlet på en anden måde.

Vi lærer børnene hvordan man behandler tingene og hinanden, at rydde op efter sig, når man er færdig mm for at passe på alle vores gode ting som vi har både indenfor og udenfor. Derudover har vi en rengørings-assistent, som gør rent imens børnene er her, og det er med til at give dem en forståelse af hvad rengøring er – ofte får børnene lov til at hjælpe hende hvis de har lyst.

I hver gruppe er der nærværende voksne som med afsæt i **ICDP** er i øjenhøjde med børnene. Vi sidder nede på gulvet med dem og leger og har dialog. På den måde skaber vi rammerne for god leg og fordybelse. Vi hjælper børnene i gang med en leg og videreudvikler legen med dem ud fra deres interesser. Vi har meget tid til den "**frie leg**", hvor børnene rigtig kan udfolde sig. Men vi har også "**voksenstyrede aktiviteter**" hvor vi har bestemt og planlagt hvad vi skal lave. Det er ofte her vi rigtig kan få lov at rykke ved børnenes grænser og udfordre dem lidt og give dem "A-ha følelsen" af at det kunne de godt.

Samarbejde med forældre om børns læring

I børnehuset Uglen er forældresamarbejdet forudsætningen for, at sikre at barnet som helhed trives og udvikles i dagligdagen både her ved os men også derhjemme. Vi ønsker altid at blive klogere og er nysgerrige på barnets oplevelser og erfaringer og vi går ind i samarbejdet med åbenhed, gensidighed, tillid, indlevelse og forståelse.

Den **daglige kommunikation** foregår ved aflevering/afhentning af barnet og ellers er man altid velkommen til at skrive en besked til os på Aula.

I børnehuset Uglen bestræber vi os på at afholde en **opstartssamtale** senest tre måneder efter barnet er startet ved os. Her snakker vi bl.a. om opstarten, samt fremadrettet fokus, og hvordan dagligdagen fungerer for barnet både her og hjemme.

Derudover har vi under normale omstændigheder **forældresamtaler** en gang om året, enten i maj eller november, her er der snak om barnets trivsel og evt. sprogvurderinger (3 og 5 år).

Vi har en aktiv **forældrebestyrelse**, som er med i beslutninger som vedrører børnenes dagligdag. Møderne afholdes (under normale omstændigheder) ca. hver anden måned.

Vi afholder (under normale omstændigheder) flere forskellige **forældrearrangementer** i løbet af året. Fx sommerfest, julefest samt afslutningsfest for storebørnsgruppen. Derudover har vi også et årligt forældremøde, hvor vi drøfter hvad der lige sker nu, samt vælger ind til forældrebestyrelsen.

Vi nyder også gerne godt af hvis en **forældre har lyst til at bidrage** med noget til hverdagen:

Et barn hvis far arbejdede i zoologisk have, arrangerede sammen med os pædagoger at han kunne komme op til os en formiddag med nogle forskellige krybdyr. Fremvisningen vakte stor begejstring ved både børn og personale som fik lært en masse om både frøer, slanger og babykrokodiller.

Børn i udsatte positioner

Vi har opnået en meget bred forståelse af emnet. At det at være i en udsat position kan være midlertidigt og afhængigt af situationen. Dvs. at et barn kan være i udsat position ift. deltagelse i fællesskabet i en situation fx samling, uden at det fx er udsat i en anden situation fx på tur.

Et barn kan også være sårbart og i en udsat position i en kortere periode, hvor fx en forældre er indlagt på hospitalet. Det kan også være i en længere periode pga. særlige forhold i familien.

Når vi har konstateret et barn er i en udsat position, kigger vi på hvordan vi kan ændre læringsmiljøet, så barnet oplever fuld deltagelse i fællesskabet og derved sikres trivsel, læring og udvikling. Oftest er der tale om små justeringer. Eks.: *En dreng har svært ved at deltage i samling. Han har meget uro i kroppen og vil rigtig gerne i kontakt og røre ved de andre børn. For at han kan holde hænder og krop i ro samt holde fokus på aktiviteten, får han forud for samlingen lov at vælge en "dime" fra "dimsekufferten" som kan holde ham beskæftiget uden at forstyrre de andre børn. Det er italesat overfor de andre børn, hvorfor det kun er denne dreng som får dette tilbud – netop at det er fordi det ellers er svært for ham at være med til samling og sidde stille og holde hænderne i ro. Dette har de andre børn fuld forståelse for.*

Når vi oplever større udfordringer, kan der være tale om justeringer i personalegruppen, på den måde at en gruppe får flere personaleressourcer. Herved bliver det muligt, at der i den pædagogiske indsats er et større fokus på voksenstøtte, færre krav, hjælp til overskuelighed samt inklusion og muligheden for at lave flere små legegrupper.

En stor del af læringsmiljøet udgøres af medarbejderens måde at forholde sig på, heriblandt den nære tilknytning og relation der opbygges mellem barnet og den voksne.

2 gange om året skal vi lave en **trivselsvurdering** (TOPI), som forældresamtalerne også tager afsæt i. Vha. TOPI kan vi se om nogle børn er kommet i eller er i risiko for at komme i en udsat position. Derudover har hver gruppe et "gruppemøde" ca. en gang om måneden, hvor gruppen i samarbejde kan lave en struktur og plan for hvordan de hjælper barnet bedst muligt fremadrettet. Vi bruger meget genkendelighed for de børn som er i udsatte positioner, fx vha. tydelige og faste rammer i hverdagen så barnet hver dag ved hvad der skal ske hvornår. Hermed ikke sagt at hver dag starter med LEGO, men strukturen for dagen er den samme. Fx starte med fri leg, så en formiddagsmad, så toilet osv.

Vi vil bestrebe os på at inddrage børnene i udviklingen af læringsmiljøerne. Både ift. at italesætte det anderledes og få forslag til hvordan læringsmiljøet kunne se ud, for at alle kan deltage fuldt i fællesskabet. Dette vil mest være ved de større børn det kan lade sig gøre.

Derudover tilbyder vi en fokuseret indsats til børn med sproglige udfordringer i form af "**sproggrupper**". Sproggrupperne faciliteres af pædagoger der har været/fortsat får kurser i sprogstimulering. Ofte består en sproggruppe af et barn med sproglige udfordringer samt to andre børn, således at det udfordrede barn samtidig styrkes i relationsdannelse og ikke tages ud af fællesskabet.

Sammenhæng til børnehaveklassen

I Børnehuset Uglen har vi det sidste år inden start i mini-SFO/skole fortsat fokus på "**klar til læring**". Klar til læring er seks punkter som alle institutioner i Syddjurs kommune arbejder med, og som vi også arbejder med i al den tid barnet går i Uglen. Det sidste år vil fokus ligge på; Hvad skal vi øve os mere i for at blive skoleparate? Det kan fx være robusthed, at kunne tåle et nej, eller behovsudsættelse hvor man skal øve sig i at vente på tur mm.

I kan se meget mere om klar til læring på www.syddjurs.dk.

Vi vil også fortsat have fokus på Syddjurs **sprogkanon**, hvor vi vil øve forskellige regellege, lave rim og remser, sanglege osv. for at øge børnenes sproglige kompetencer.

I løbet af de sidste tre måneder inden barnet skal starte i mini-SFO/skole vil vi besøge de skoler som børnene skal gå på, i det omfang det er muligt. Ligeledes vil personale fra skolerne besøge os her i børnehaven for at se børnene i kendte og vante rammer.

Vi vil lave overleveringsmøder med skolerne i løbet af børnenes sidste tid ved os, hvor vi som personale overleverer det som vi har talt med forældrene om til vores sidste forældresamtale, så jeres børn får den bedst mulige start i mini-SFO/skole.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Vi bruger nærområdet i det omfang det giver mening. Da vi ligger lige op ad Århusvej undgår vi gerne at gå derude. Men vi har to skove som vi kan komme til, og hvis vi er heldige, er der køer på marken vi kan holde øje med undervejs. Ligeledes har vi mulighed for at gå til stranden, samt tage en bus hvis vi skal længere væk, f.eks. til kirken eller Kalø.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Det fysiske børnemiljø

På nuværende tidspunkt er vi delt op i årgangsgrupper. Hver årgang har et rum til rådighed, som vi har indrettet efter aldersgruppen med alderssvarende legetøj. Derudover skal vi jo være meget ude pga. covid-19.

Vi har en stor dejlig legeplads, som ligeledes for tiden er opdelt pga. covid-19. Den har fire områder;

1. Stor optegnet cykelgård og sandkasse med legehuse og byggebrædder hvor man kan byggehuler mm.
2. Motorik legeplads med masser af plads til motoriske udfoldelser samt en stor boldbane med et stort rutsjerør.
3. Bøgehækken, som vi kalder den. En legeplads med sansegynges, gode bakker, klatretæer, sandkasse og legehuse.
4. En lille legeplads hvor de yngste børn kan være, med en sandkasse, legehuse og rutsjebane.

Under normale omstændigheder er alle legepladser åbne og børnene må færdes hvor de har lyst til at være så længe der er en voksen til stede. Der er masser af plads til leg og udfoldelse.

Det psykiske børnemiljø

Vi bestræber os på at have et godt psykisk børnemiljø, hvor børnene føler sig hørt og set af tilgængelige, tydelige og anerkendende voksne. Vi lærer børnene om hvordan man behandler hinanden bedst muligt, hvad der er gode lege og hvordan man er gode venner. Vi er i børnehøjde og er altid klar til nærvær og trøst hvis der er brug for det.

Det æstetiske børnemiljø

Vi vil rigtig gerne have at børnene er med til at lave pynt mm både indendørs og udendørs. Det kan både være relateret til årstider, traditioner men også bare det som børnene er interesseret af lige nu og her, fx dinosaurer. De ting vi laver og hænger som pynt i huset danner mulighed for dialog med børnene.

Vi har indrettet vores børnehus så det er lyst og åbent at komme ind i. Vi anbringer tingene så de hovedsageligt er tilgængelige og inspirerende for børnene, så de selv kan vælge hvad de gerne vil lege med.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

I børnehuset Uglen bestræber vi os på at skabe læringsmiljøer hvor børnene får rig mulighed for at øve sig og skabe **erfaringer**. Det er fx i legen med både betydningsfulde voksne og børn, at børnene får mulighed for at udvikle **engagement**, fordi de er i trykke rammer, hvor de oplever sig respekteret, passet på og værdsat.

Gennem legen oplever børnene **fordybelse, selvrespekt og selvværd**. Det er her de bl.a. får øvet sig i at turde sige sin mening, eller her de får rig mulighed for at gå i fordybelse. Fx kan en voksen hjælpe børnene i legen med at give plads til, at hvert barn får lov at udtrykke, hvad de gerne vil, så de føler sig hørt og at de er betydningsfulde. Men samtidig udvikler de også evnen til **demokrati og at gå på kompromis**, fx hvis begge børn gerne vil være babyen i legen, så må de forhandle og evt. skiftes til at være baby.

Vi skaber rammerne for, at legen kan lære børnene at **udfolde sig, undersøge og eksperimentere** – at de erfarer sig selv og hinanden. Det gælder både i den frie leg, men også i den voksenstyrede leg. Vi laver små legegrupper, hvor den voksne kan hjælpe børnene med at øve sig i at gå på **kompromis, turde sige sin mening og udfolde legen** ved at deltage og spørge undrende ind om man fx kunne sige at babyen var blevet syg og skulle til læge. På den måde får vi brug for en læge som skal undersøge barnet og så får vi en hel ny vinkel på legen som gør at børnene bliver undersøgende på alt det man nu kan fejle. Det er også herigennem at børnene oplever at være **betydningsfulde og få medbestemmelse**, fordi vi som voksne lægger et åbent spørgsmål som børnene så enten kan vælge at gribe eller så siger de nej, men vi kunne sige at babyen havde fødselsdag og skulle starte i børnehave.

Vi er ofte i dialog med børnene om, hvad der lige fylder for dem her og nu. Det kan fx være til samling, at et barn har været væk i en uge. Så kan vi spørge barnet hvor det har været og give plads til at det rigtig kan få lov at fortælle imens både børn og voksne skal lytte. Bagefter kan de andre børn række hånden op, hvis de også har noget de vil fortælle. Måske har de også været på ferie engang, eller også fik de også en is i går. Det vigtigste er at de føler sig hørt og set. Det er med til at børnene føler sig **betydningsfulde** og at de er **medskabere af egen livsbetingelse**.

Social udvikling

I Børnehuset Uglen skaber vi rammerne og legemiljøerne for, at børnene kan udvikle sig bedst muligt og oplever at de hører til. Det er i disse sociale fællesskaber, at børnene kan gøre sig erfaringer med at **udvikle empati og sociale relationer**. Vi hjælper fx med at sætte ord på, hvad barnet føler og guider barnet i den rette vej.

I vuggestuen er de voksne tydelige overfor børnene med at sætte ord på ting og følelser og navne på både børn og voksne. Vi **griber børnenes nysgerrighed** og hjælper med at sætte ord på det de ser eller peger på, vi guider børnene bl.a. når de gerne vil have den samme ting, alt sammen for at lære dem, hvordan man indgår i sociale fællesskaber. At man fx skal deles om tingene, tage hensyn og vente på tur.

I børnehaven fortsætter vi med arbejdet fra vuggestuen, men bygger mere på. Nu vil vi gerne lære børnene at **reflektere** over, hvad der er sket i en eventuel konflikt over gravkoen. Vi vil gerne have at de lærer at sætte ord på deres følelser og lærer at lytte til det andet barn – at de udviser **empati**.

Vi øver rigtig meget **behovsudsættelse** med børnene – netop det med at skulle udsætte egne behov er med til at styrke den sociale udvikling. På sigt kan børnene selv klare små konflikter, som fx kan være hvem der først fik gravkoen.

Vi laver små legegrupper, hvor der rigtig er mulighed for at alle børn kan blive hørt og set, og her kan vi som personale hjælpe børnene med at lære at udvikle empati, vente på tur, lære de sociale spilleregler mm. Det er især i relationerne børn imellem, at de udvikler de sociale færdigheder. Det er her de bl.a. lærer at **forhandle, indgå kompromisser og løse konflikter**.

Vi veksler mellem at gå foran, ved siden af og bagved børnene for at støtte børnene bedst muligt i deltagelse i forskellige legefællesskaber.

Kommunikation og sprog

I Børnehuset Uglen lægger vi stor vægt på at være **nærværende voksne i øjenhøjde**, med god øjenkontakt og tid. Tid til at høre hvad barnet forsøger at fortælle os, både verbalt og non-verbalt.

- Vi synger mange sange med fokus på genkendelighed og fagter.
- Vi laver teater, fortæller eventyr og fortæller historier fra bøger samt fortællerkufferter med billeder/figurer til.
- Vi leger med sproget gennem rim og remser.
- Vi fortæller historier i form af dialogisk læsning.
- Vi snakker om lige præcis det emne som barnet er optaget af her og nu, og giver god tid til at barnet kan tale færdigt, for herefter at spørge nysgerrigt ind til det og få en længere dialog. Vi vil gerne have de "**5 turtagninger**", som går ud på at vi siger noget på skift 5 gange.
- Vi laver **små legegrupper** med henblik på at skabe nærvær og rum for sproglig opmærksomhed.
- Vi indgår i barnets leg, hvor vi kan guide og vejlede det enkelte barn sprogligt.
- Vi giver det enkelte barn redskaber til at kunne **håndtere konflikter på egen hånd** og lærer dem at forhandle og gå på kompromis.
- Vi laver **sproggrupper** for de børn som har brug en særlig indsats, dette sker i tæt samarbejde med forældrene. Her har vi fokus på udtale, ordforråd og sprogforståelse. Vi har fokus på det enkelte barns udfordringer og anvender fx spil, fortællerkufferter, rim og remser. Sproggrupperne er som regel på 1-3 børn af gangen.

Krop, sanser og bevægelse

I børnehuset Uglen sørger vi for at, fra børnene er helt små, at **de gør så meget som muligt selv**. Dvs. så snart de giver tegn til at kunne kravle op ad stolen selv, så får de lov at prøve med en voksens hjælp, indtil de har lært det selv. Vi løfter helst ikke på børnene, de skal hellere kravle afsted. Vi har gode rammer og muligheder for en masse bevægelse i børnehuset og på legepladsen.

Vi har **egen gymnastiksal** hvor der bliver lavet mange voksenstyrede udfordrende aktiviteter, hvor kroppen og sanserne rigtigt kan komme i spil med alt fra fangeleg, til yoga, massage og forhindringsbane.

Vi leger **sanglege** med bevægelse og fra de er helt små lærer de sange med fagter og bevægelse.

Vi **understøtter det enkelte barn** og skaber fleksible, inkluderende læringsmiljøer. Dvs. hvis vi har et barn som ikke kan/vil løbe hurtigt og derfor ikke vil være med i en fangeleg, så tager vi barnet i hånden og opmuntrer det til at deltage sammen med os. På den måde får vi inkluderet barnet i legen og hjælper det og siger "pyt skidt", hvis vi bliver fanget.

Vores legeplads fordrer også til masser af leg og bevægelse, hvor børnene både har fri og voksenstyret leg. Sanserne kan prøves af med vand, mudder og når det er rigtig varmt kan vi lege vandkamp eller få et skønt fodbad.

Der er mange bakker som kan bestiges, ujævnt terræn og en løbebane og meget mere som alt sammen giver grobund for en masse sjov og bevægelse. Vi griber børnenes interesser og laver fx en lang kanal i sandkassen hvor børnene graver og graver, og så lægger vi poser i så vandet ikke forsvinder så bådene kan komme i og de kan sejle rundt. Et eksempel på voksenstyret leg udenfor kan være at tage den store faldskærm med ned på boldbanen, hvor vi kan balancere med bolde derpå og alle børn skal hjælpe til med at de ikke falder ud.

Natur, udeliv og science

Vi vægter udelivet højt i Børnehuset Uglen og har gode rammer for natur, udeliv og science. Vi synes, at det er vigtigt, at børnene kommer ud og gør sig erfaringer med at være **udenfor i al slags vejr**. Når vi er ude, er der højere til loftet og meget mere albueplads, så her er der masser af muligheder for al slags leg.

På legepladsen er der rig mulighed for at **undersøge og lære om naturen**. Vi finder mange dyr i det høje græs på bakken, under træstubbe, i hækken osv. Vi lærer børnene hvordan man behandler dyrene bedst, og slår op hvad de spiser. Vi kan tilbyde børnene at de kan putte dyrene i et terrarie og finder mad til dem, men vi slipper dem fri inden vi går ind, så de kan komme ud i naturen til deres familier. Vi har klatretræer som børnene kan kravle i, mange bakker, fladt og ujævnt terræn som alle er med til at **stimulere børnene** og motivere til en masse bevægelse og sansning.

Vi **eksperimenterer** også med vind og vejr, fx hvad kan flyve med vinden, hvor langt kan vi skyde i modvind/medvind. Hvor meget regnvand kan vi samle op i spand osv.

Vi lærer børnene, hvordan man **passer på naturen og planterne**, hvad der fx sker hvis man plukker alle roserne af rosenbuskene og alle bladene af træerne. Men også hvad der sker hvis man fx smider affald på legepladsen. Nogle gange er vi ude og gå og se hvor meget affald folk har glemt at smide i skraldespanden.

Vi går ofte på tur til skoven, hvor der er en bæk. Her **undersøger** vi om der mon er nogle dyr, om vi kan lave en dæmning mm. Det er også i skoven vi rigtig får jord under neglene når vi forsøger at løbe op ad skrænterne eller glide ned af dem. Vi **eksperimenterer** fx med hvor det er nemmest at løbe op, hvor mange grene der skal til for at lave en dæmning mm. Vi griber børnenes nysgerrighed og lader dem afprøve en masse forskellige ting og spørger nysgerrigt ind til hvad de laver. Fx er det tit et hit at se hvor mange forskellige dyr og biller vi kan finde, og så slår vi dem op for at se, hvad de hedder og hvad de spiser og får en dialog om det.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur

I børnehuset Uglen synes vi det er vigtigt at skabe forståelse for egne og andres kulturelle baggrunde og traditioner. Det gør vi gennem læren om forskellige kulturer i forskellige kontekster, dansk kultur kontra andre kulturer, traditioner, historier, religion, mad og sprog.

Vi lærer børnene at vi er forskellige, vi lærer at der findes andre sprog, vi møder børn med andre hudfarver end den vi selv har. Vi lærer hvad andre synes er rart/ikke rart. Vi hører hvordan tingene er andre steder. Vi griber børnenes nysgerrighed og undren og slår det op på ipad eller i bøger, hvis vi skal have uddybet svaret vi kan give dem. Vi ser på verdenskort og snakker om hvor de forskellige kommer fra og om man har været på ferie der og hvad de fx havde på af tøj eller fik af spise. Vi lærer om traditioner, går i kirke og holder årstidsarrangementer. Vi lærer at der findes forskellige regler forskellige steder, fx i børnehaven og derhjemme.

Æstetik

Æstetiske oplevelser giver børn mulighed for at dele, spejle sig i og fortolke egne og andres livserfaringer, tanker og drømme. Det handler om hvordan barnet oplever noget, hvilke indtryk og udtryk det får.

Når vi arbejder med indtryk i børnehuset så kan det eksempelvis være gennem teater stykker, fortællinger, kunst på vægge, musik mm.

Når det drejer sig om udtryk så kan det eksempelvis være i form af kreativ udfoldelse i atelieret, når vi bygger noget, synger, danser, optræder mm.

Fællesskab

Vi synes det er vigtigt at skabe et demokratisk fællesskab, hvor der er plads til mangfoldighed, forskellighed og individet. Et fællesskab hvor barnet og børnegruppen er en aktiv del af beslutningsprocesser. Et fællesskab hvor læren om "mig" kontra "os" er en daglig integreret proces.

- Vi lærer børnene at dele og at stemme om noget. Fx "Skal vi høre Guldlok eller rødhætte?"
- Vi lærer børnene at vente på tur og række hånden op.
- Vi lærer børnene at vi er forskellige og det er helt okay.
- Vi lærer børnene at trøste hinanden og være en god ven.
- Vi lærer børnene at hjælpe til og tage ansvar for fælles opgaver som fx oprydning.